

Самостійна робота студентів – першокурсників економічних спеціальностей як чинник навчально-виховного процесу

О.Ю. Єгорова, канд. екон. наук, К.О. Остапенко, студентка
Харківська національна академія міського господарства

Сучасні вимоги до організації навчального процесу з економічних дисциплін детермінують оновлення принципів управління навчальною діяльністю, переорієнтацію на нові дидактичні напрями, теорії та концепції, використання в педагогічному процесі різноманітних традиційних та інноваційних методів, форм та прийомів оволодіння знаннями. Одним із ефективних напрямків удосконалення навчально-виховного процесу у вузі виступає організація самостійної роботи студентів, яка не лише підвищує якість освітньої діяльності, але й розвиває творчий потенціал студентів, їхнє прагнення до безперервного набуття нових знань, а також враховує пріоритетність інтересів студентів щодо самовизначення та самореалізації. Самостійна робота студентів є важливою складовою навчальної та навчально - пізнавальної діяльності й виконує ряд функцій: навчальну, пізнавальну, коригувальну, стимулюючу, виховну та ін.

Організація самостійної роботи на економічних спеціальностях має певні особливості. Насамперед, враховуючи важливість практичної підготовки спеціалістів, самостійна робота студентів має професійно орієнтований характер, зумовлений пізнавальними потребами фахівця економічної спеціальності. Відповідно такий підхід визначає зміст, методи та форми контролю самостійної роботи. Організація самостійної роботи з економічних дисциплін на першому курсі має певні труднощі, основна з яких – це відсутність у студентів навичок самостійної роботи, невмінні планувати свою діяльність. Більшість студентів не знають загальних принципів самоорганізації, не володіють основними методами та прийомами планування самостійного навчання, не можуть вчасно контролювати та адекватно оцінювати свої результати. Крім того, першокурсники часто мають недостатньо високий рівень пізнавальної зацікавленості до навчальної дисципліни. Це вимагає від викладача заглиблення у мотиваційну сферу студентів й певної корекції їхньої навчальної мотивації відповідно до мети та завдань курсу. Не менш важливу роль в організації самостійної роботи відіграє також неоднорідність першокурсників за загальним рівнем їхньої теоретичної підготовки.

Треба звернути увагу на те, що в організації самостійної роботи студентів особливо важливим є правильне визначення обсягу, змісту і структури навчального матеріалу, що надається на самостійне опрацювання. Обсяг самостійної роботи для першокурсників не повинен бути надмірно обтяжливим. Перенавантаження студентів створює умови для формального, поверхневого виконання поставлених завдань, послаблює їхнє прагнення до пізнавальної діяльності. Тому в процесі організації самостійної роботи важливою є співпраця деканату, кафедр, викладачів та кураторів груп, які повинні координувати свої дії щодо розподілу поза аудиторного часу студентів, визначення обсягу самостійної роботи та термінів її виконання.

Таким чином, можна зробити висновок про те, що викладач постійно повинен адаптуватися до умов навчання конкретної групи студентів, враховувати індивідуальні психологічні особливості кожного студента, використовувати найбільш ефективні для даної ситуації форми організації та контролю виконання програми самостійної роботи.